

EPSCO-MØTET 17. DESEMBER - ARBEIDS- OG SOSIALDELEN: FORHÅNDSRAPPORT

Oppsummering:

De to sakene som vil få mest politisk oppmerksomhet på rådsmøtet for arbeids- og sosialministere den 17. desember gjelder revisjon av **arbeidstidsdirektivet** og **finanskrisen**. Det forventes enighet om ny gjennomføringsforordning for koordinering av **statlige trygdeytelser** og muligens også et revidert direktiv om **europaiske samarbeidsutvalg**. Videre vil Rådet diskutere **flexicurity** i praksis og vedta konklusjoner om **aktiv inkludering** av de som står lengst unna arbeidsmarkedet. Det vil ikke bli enighet om tre nye direktivforslag - alle ledd i Kommisjonens sosiale agenda - vedr. **svangerskapspermisjon** og **ikke-diskriminering**.

Om dagsordenen:

Arbeidstidsdirektivet: etter at Rådet ble enig om et revidert arbeidstidsdirektiv i juni, har saken ligget i Europaparlamentet. Arbeids- og sosialkomiteen i EP har tidligere i høst avvist Rådets kompromiss og står fast på at all arbeidstid - aktiv eller inaktiv - skal regnes inn under taket på 48 timer, at dette taket ikke skal utvides, og at de land som praktiserer unntak fra 48-timersregelen må fase den ut i løpet av nær fremtid. EP i plenum skal stemme over det reviderte direktivet onsdag 17.12; samme dag som Rådet møtes.

Rådet og Kommisjonen har avvist alle evt. endringsforslag fra EP; EP må enten godta Rådets posisjon eller så må man gå løs på tredje og siste forsøk på enighet: den såkalte forliksprosedyren (conciliation): en 6 ukers forhandlingsperiode mellom Råd og EP. Dersom partene ikke blir enige her, faller direktivforslaget. En forliksprosedyre er i tilfelle aktuelt til våren. På den annen side; det er lite sannsynlig at Rådet ønsker en ny runde med dette Parlamentet, og vil kanskje ikke begynne nye forhandlinger før et nytt parlament er valgt i juni.

EPs votering i saken med absolutt flertall; dvs. 393 medlemmer må stemme for arbeidskomiteens innstilling og dermed forkaste Rådets posisjon. Parlamentsmedlemmene har de siste ukene vært utsatt for politisk "press" fra en rekke land om betydningen av å stemme den ene eller andre veien.

Den europeiske fagforeningen vil arrangere en stor demonstrasjon i Strasbourg neste uke; den er som kjent motstander av Rådets juniløsning og ønsker ikke endringer i dagens 48-timersregel. Det forventes rundt 10 000 demonstranter.

Europeiske samarbeidsutvalg: det reviderte direktivforslaget om europeiske samarbeidsutvalg; som omhandler regler for informasjon og konsultasjon av arbeidstakere i store bedrifter med virksomheter i mer enn ett land; har store sjanser for å gå. Det skal votes over direktivforslaget onsdag 17.12. Partene på europeisk nivå ble i sommer enig om en avtale som endret en del på Kommisjonens opprinnelige forslag. De fleste land i Rådet har stått på at hvis partene ble enige, burde Rådet støtte partenes inngåtte avtale. Men EP hadde innsigelser; særlig sosialistgruppen som mente arbeidstakerne ikke hadde fått nok; og fremmet motforslag. Dersom EP voterer frem endringer, akseptable for partene, forventes det at Rådet ikke vil rokke ved utfallet.

Svangerskapsdirektivene: som et ledd i Kommisjonens "Sosiale Agenda" ble to nye direktivforslag lagt frem for å gjøre det enklere for kvinner å kombinere jobb og familieliv. Utvidelse av svangerskapspermisjon fra 14 til 18 uker ble bl.a. foreslått. Det kan nok de fleste land godta, men det er fordelingen av permisjonen mellom mor og far som skaper politisk hodebry. Det har vært strid om bl.a. når mor kan gå tilbake til arbeid; mange land mener at den pålagte permisjonen for mor på 8 uker etter fødsel før hun kan gå tilbake til jobb, effektivt vil bidra til å gjøre kvinnene mindre attraktive på arbeidsmarkedet.

Det er med andre ord ingen enighet om detaljene i direktivene, og det tsjekkiske formannskapet vil arve dem.

Ikke-diskrimineringsdirektivet: eller likebehandlingsdirektivet - et annet direktiv i Kommisjonens "Sosiale Agenda" - vil heller ikke bli vedtatt. Her kreves det at alle 27 land er enige før

det kan vedtas, og landene står svært langt fra hverandre. Direktivet vil forby diskriminering på grunnlag av funksjonshemming, tro, religion, alder og seksuell orientering i samfunnslivet (tilsvarende lovgivning finnes allerede i arbeidslivet). Noen land fremhever kostnadene knyttet til tilrettelegging for funksjonshemmede, noen frykter en sammenblanding mellom kirke-stat, noen frykter at dette baner veien for kjønnsnøytrale ekteskap osv. Flere land i Øst fremhever EUs nærhetsprinsipp dvs. at lovgivning skal skjje nasjonalt med mindre det er særdeles gode grunner til at EU skal få en lovgivende og dømmende rolle på et gitt område.

Det er som kjent vanskelig å fremstå som noe annet enn tilhenger av ikke-diskriminering og det er klart at det blir et direktiv i en eller annen form. Men det blir nok langt fra en blåkopi av det opprinnelige forslaget. Saken fortsetter i 2009.

Koordinering av statlige trygdeytelser: I 2004 vedtok EU en ny trygdeforordning - 883 - som skal erstatte 1408/71 ang. koordinering av statlige trygdeytelser, dvs. en modernisering og oppdatering på området. I fire år har landene arbeidet med en praktisk gjennomføringsforordning for å få dette til. Og nå er man i mål; og det franske formannskapet vil få æren av å få dette i havn. Saken forventes ferdigbehandlet i EP til våren.

Finanskrisen: foruten en diskusjon om EU-landenes stimulansepakke og de sosiale konsekvensene av finanskrisen, vil arbeids- og sosialministrene prøve og enes om flere konkrete grep: endring av en del prosedyrer mht. Sosialfondene (ESF) slik at penger kan lettere og raskere utløses i krisetider. Videre vil man diskutere bruken av Globaliseringsfondet. Dette fondet - 5 milliarder € - skal brukes som økonomisk "nødhjelp" til ansatte i bedrifter med minst 1000 arbeidstakere som mister arbeidsplassene sine som en følge av at bedriften flytter ut av EU. Det to år gamle fondet har nesten ikke blitt benyttet; delvis fordi kravet om minst 1000 ansatte ekskluderer mange virksomheter i små land. Små land, og særlig i Syd-Europa, presser på for å endre kriteriene for bruk av pengene i disse krisetider slik at bedrifter med langt færre ansatte vil kunne få glede av midlene. Saken har stor politisk oppmerksomhet i Middelhavs-Europa.

Flexicurity: etter at landene i fjor ble enige om felles prinsipper for flexicurity, har 2008 vært året for "Mission Flexicurity", dvs. Kommisjonen har valfartet EU-landene og diskutert hvordan og i hvilken grad landene har eller har tenkt til å dreie politikken i flexicurityretning. Kommisjonen vil rapportere, og uten tvil nok en gang understreke at flexicurity er veien å gå, særlig i økonomiske krisetider. Flexicurity-land i nord vil sikkert mene de er bedre rustet til å møte finanskrisen pga. en god arbeidsmarkeds, velferds og kvalifiseringspolitikk. Andre land vil nok si at nå er ikke tiden inne til å øke sosiale velferdsgoder.

Aktiv inkludering: Rådet vil vedta konklusjoner om aktiv inkludering av "de som står lengst unna arbeidsmarkedet" som det heter i EU-sjargongen. Et sentralt element her vil være "arbeid for trygd", med andre ord at man ikke skal straffes økonomisk ved at man forsøker eller klarer å arbeide en viss prosentandel. Noe arbeid er bedre enn ikke noe arbeid i det hele tatt, er mantraet, og kan bane veien for høyere yrkesdeltakelse. Dette vedtas som konklusjoner, dvs. en politisk forpliktelse. Det er viktig nok, og det gir også Kommisjonen mulighet til å følge opp med nye utspill, men bakom konklusjonene finnes selvfølgelig ingen EF-domstol. En del land hadde nok sett noe mer juridisk forpliktende dvs. direktiver på området, og da særlig mht. minstesatser, rett til ytelser og tjenester uavhengig av inntektsgrunnlag.

EU-DEL kommer tilbake med konklusjoner og kommentarer etter møtet.